

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou ve věci

žalobkyně: I. G., nar.
státní příslušnost:
t. č. pobytem

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2020, č. j. OAM-66/ZA-ZA11-ZA20-2020,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a obsah žaloby

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 4. 2020, č. j. OAM-66/ZA-ZA11-ZA20-2020 („rozhodnutí žalovaného“), zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Shledal ji zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Gruzie, odkud žalobkyně pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu.
2. Žalobkyně namítá, že žalovaný nezjistil řádně skutkový stav a nepřihlédl ke všem rozhodným skutečnostem. Především zjišťoval nedostatečně okolnosti násilí, kterému žalobkyně čelila ze strany svého bývalého manžela. Problematiku násilí vůči žalobkyni (resp. ženám obecně) žalovaný nepodložil potřebnými důkazy či informacemi. Bývalý manžel žalobkyně ji několikrát v minulosti napadl a vyhrožoval jí. Musela se skrývat, aby předešla dalšímu nebezpečí. Výsledkem těchto incidentů bylo vycestování žalobkyně ze země kvůli pronásledování soukromého původce podle § 12 písm. b) ve spojení s § 2 odst. 6 zákona o azylu. Bývalý manžel žalobkyně je sice nyní ve výkonu trestu, ale tento trest mu byl uložen na dobu dvou let. Pokud by se žalobkyně do Gruzie vrátila, existuje reálné nebezpečí, že již bude na svobodě a bude se opakovat jeho předchozí jednání.
3. Žalobkyně poté namítá, že žalovaný pochybil, pokud si jako svůj jediný zdroj informací o zemi původu žalobkyně opatřil pouze materiál „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“ z dubna 2019. Tento dokument je obecného a abstraktního rázu, který neodpovídá potřebám individualizace správního řízení. Pokud poté žalovaný v rozhodnutí uvádí informace o formě vlády a dělbě moci v Gruzii spolu s jejím působením na mezinárodněprávním poli, jde o naprosto nepotřebné informace pro dané řízení. Žalovaný namísto toho měl přistoupit k hodnocení konkrétní problematiky násilí a posouzení možného pronásledování ze strany bývalého manžela žalobkyně. Odůvodnění rozhodnutí žalovaného proto neobsahuje dostatečné důvody, proč žalovaný žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu. Žalovaný se měl zabývat tím, zda stát do budoucna žalobkyni poskytne pomoc a zda jsou tu podmínky pro to, aby žalobkyně odcestovala zpět do Gruzie, aniž by jí hrozilo nebezpečí špatného zacházení podle čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech.

II. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný zdůraznil, že aktuální žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR je již druhá v pořadí. Proti prvnímu rozhodnutí se žalobkyně nebránila. Při posuzování nynější žádosti žalovaný vycházel především z její výpovědi a z informací, které si shromáždil k politicko-bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Gruzii. K podkladům rozhodnutí se mohla žalobkyně dne 3. 2. 2020 v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu vyjádřit. Této možnosti využila, nicméně ke dni vydání rozhodnutí žalovaného nedoložila žádné dokumenty ani vyjádření námitek proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. S odkazem na informační zdroje, které jsou součástí správního spisu, žalovaný konstatuje, že není žádný důvod domnívat se, že by mohla žalobkyni hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma.

Za správnost vyhotovení:

B. K.

5. Česká republika považuje Gruzii za tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobkyně neprokázala, že v jejím případě nelze Gruzii za bezpečnou zemi považovat a má tedy v případě problémů v zemi svého původu možnost využít ochrany kompetentních orgánů. Proto žalovaný mohl její žádost odmítnout jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.
6. Žalobkyně se s problémy ze strany bývalého manžela obrátila na policii, která věc šetřila. Bývalý manžel byl za své jednání odsouzen a v současné době je ve výkonu trestu odnětí svobody. Nelze tedy dojít k závěru, že by stát nebyl schopen či ochoten žalobkyni pomoc poskytnout. Z materiálu *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z dubna 2019 a aktuálně z 18. 6. 2020 mimo jiné vyplývá, že gruzínští občané mohou využít právní prostředky na ochranu svých práv. Žalobkyně v průběhu správního řízení vyvrátila, že by v Gruzii někdy měla nějaké problémy se státními nebo bezpečnostními orgány, nebo že by měla nějaké potíže kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému přesvědčení, což jsou důvody azylově relevantní.
7. Žalovaný proto trvá na správnosti svého rozhodnutí a nedůvodnosti žaloby. Navrhl její zamítnutí.

III. Obsah rozhodnutí žalovaného

8. Z napadeného rozhodnutí, které rekapituluje obsah spisu, mj. vyplývá, že žalobkyně jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla obavy ze svého bývalého manžela, který jí vyhrožuje napadením, protože se znovu provdala. Žalobkyně se kvůli němu ukrývala. Jiné důvody žádosti o mezinárodní ochranu neuvedla. Důvodem podání žádosti tedy bylo vyhrožování ze strany bývalého manžela.
9. Při konkretizaci tohoto důvodu svých obav uvedla, že její bývalý manžel je gambler a alkoholik. Poté, co se podruhé provdala, jí vyhrožoval zabitím. Jednou přišel domů se sekerou, se kterou poté žalobkyni a jejího syna začal ohrožovat. Žalobkyně utekla k majitelce bytu a společně zavolaly policii, která poté jejího manžela dostihla. K této události došlo v roce 2019. Bývalý manžel žalobkyně byl poté obviněn, jeho maminka však za něj zaplatila kauci, proto ho pustili. Poté ho gruzínské soudy odsoudily na dva roky vězení za pokus o vraždu a porušení zákazu přibližovat se k žalobkyni. I poté však žalobkyni vyhrožoval a volal i jejímu zeti. Žalobkyně to nahlásila policii, která jí však sdělila, že její bývalý manžel již je ve vězení, proto s tím nemůže nic dělat. V případě návratu do Gruzie má žalobkyně strach o sebe a svého současného manžela. Žalobkyně poté vyvrátila, že by měla problémy se státními či bezpečnostními orgány nebo jiné azylově relevantní potíže. Do ČR přicestovala, protože se zde její rodině při jejím posledním pobytu líbilo. Na podporu svých tvrzení žalobkyně nedoložila žádné dokumenty či jiné materiály.
10. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál *„Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“* z dubna 2019. Podle ní v Gruzii obecně nedochází k porušování základních práv a svobod. Centrální vláda má pod kontrolou separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. V Gruzii nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. Gruzie v rámci Za správnost vyhotovení:

B. K.

procesu vízové liberalizace s EU přijala řadu reforem v oblasti politických a občanských práv, byť některá ze základních práv úřady nezaručují dostatečně či rovnoměrně (dochází např. k porušování soudní nestrannosti či porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám). Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podávat stížnosti ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomoci státních úřadů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.

11. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobkyně, že v jejím případě lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobkyně se se svými problémy obrátila na policii, která věc šetřila, a bývalý manžel žalobkyně byl za své jednání odsouzen a pobývá nyní ve vězení. Nelze proto dojít k závěru, že by jí příslušné gruzínské orgány odmítly poskytnout ochranu nebo že by toho nebyly schopny či ochotny. Přitom z materiálu hodnotícího bezpečnost Gruzie jako země původu plyne, že Gruzínci mohou využít řady právních prostředků na ochranu svých práv včetně podání stížnosti ke státnímu zastupitelství. Případným zneužitím pravomocí se zabývá ombudsman a řada nevládních organizací. Žalobkyně navíc neměla v Gruzii problémy se státními či bezpečnostními orgány nebo jiné azylově relevantní potíže. Žalovaný proto odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004, a ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 160/2004, podle kterých „[s]kutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavu před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu ..., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“ Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona o azylu a zamítl žádost žalobkyně jako zjevně nedůvodnou.

IV. Posouzení věci krajským soudem

a. Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

12. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání. Vyzval účastníky k řízení, zda s takovým postupem souhlasí. Žalovaný souhlasil. Žalobkyně se ve stanovené lhůtě k této výzvě nevyjádřila, proto se má za to, že s rozhodnutím o věci samé bez jednání souhlasí. Krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
13. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (podle § 75 odst. 2 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany („procedurální směrnice“).
14. Žaloba **není důvodná**.

Za správnost vyhotovení:

B. K.

b. Relevantní právní úprava

15. Otázkou, kterou musí soud posoudit, je zda žalovaný postupoval správně, pokud v případě žalobkyně považoval Gruzii za bezpečnou zemi původu a zamítl žádost žalobkyně o mezinárodní ochranu coby zjevně nedůvodnou § 16 odst. 2 zákona o azylu.
16. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, kde:
 - a) obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 - b) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 - c) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 - d) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlížejí nad stavem dodržování lidských práv.
17. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2, rovněž **se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.** Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu stanoví ministerstvo vyhláškou seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí; seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.
18. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je procedurální směrnice. Ta v bodu 40 preambule uvádí, že pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, **měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak.** Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Česká republika zvolila druhou z těchto variant (viz výše citovaný § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení **Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.** Zařazení Gruzie na tento seznam znamená, že Gruzie (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše uvedené podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází z procedurální směrnice. Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu.
19. Z uvedeného vyplývá, že pokud žadatel pochází z bezpečné země původu – což je i případ žalobkyně, která nepochází z Abcházie nebo Jižní Osetie - předpokládá se, že jeho žádost Za správnost vyhotovení:

o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. **Každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla.** Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, **musí nejenom tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.**

c. Věcné vypořádání žalobních námitek

20. Krajský soud v první řadě podotýká, že žaloba opomíjí právě popsany institut bezpečné země původu. I judikatura, na kterou žalobkyně odkazuje (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 Azs 47/2007, a jeho rozsudky ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Azs 209/2017-49, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33), se netýká případů, ve kterých by šlo o tento institut plynoucí ze zákona o azylu a procedurální směrnice. Proto je na věc žalobkyně nepřiléhavá.
21. Stěžejní žalobní námitkou je nedostatečné posouzení možnosti vnitřní ochrany. Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany ovšem představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje. Uvedenou domněnku se nicméně žalobkyni nepodařilo vyvrátit. O mezinárodní ochranu žádá, protože se obává výhrůžek jejího bývalého manžela. Krajský soud nicméně musí souhlasit se žalovaným, že žalobkyně neprokázala a v řízení nijak nedoložila, že by v jejím konkrétním případě nebyly k dispozici prostředky vnitrostátní ochrany. Naopak jí popsany příběh ukazuje, že tyto prostředky zafungovaly a gruzínské státní orgány jí poskytly ochranu, pokud jejího bývalého manžela trestně stíhaly a následně jej za jednání vůči žalobkyni odsoudily k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Odnikud neplyne, že se tak nestane ani po případném návratu žalobkyně do Gruzie. Pokud prostředky vnitrostátní ochrany existují a z tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu dokonce plyne, že vedou k účinné ochraně, pak nelze uvažovat o prolomení domněnky bezpečnosti země původu (viz výše v bodě 11 citované rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004, a ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 160/2004, na které žalovaný přiléhavě odkazuje).
22. Žalobkyně také namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. V případě aplikace institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Argument žalobkyně o nedostatečných podkladech pro rozhodnutí žalovaného opřený o

Za správnost vyhotovení:

B. K.

rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Azs 209/2017-49, a ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33, ve kterých nešlo o uplatnění institutu bezpečné země původu, je tedy nepřiléhavý. Je naopak postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu „*Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu*“, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobkyně předložila důkazy, že v jejím případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobkyně ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobkyně však žádný takový důkaz nepředložila.

23. Krajský soud se z toho důvodu ztotožňuje se závěrem žalovaného o zjevné nedůvodnosti žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu, který se opírá o nevyvrácenou domněnku, že Gruzie je bezpečnou zemí původu. Nedůvodnou je proto i žaloba proti rozhodnutí žalovaného.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Krajský soud zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s., protože žalobní body jsou nedůvodné a krajský soud nezjistil žádnou vadu, k níž by musel přihlédnout i bez námítky.
37. O nákladech řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. listopadu 2020

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:

B. K.